

[C. F. Sørensen.]

sig, at hvis Brugsforeninger og Andelsvirksomheder skal have Næringsbevis, vil Virksomheden ganske naturligt blive omlagt, saaledes at det slet ikke vil forrykke Handels- eller Omsætningsforholdene til Gavn eller Skade for nogen af Parterne. Man har drøftet dette Spørgsmaal i mange og lange Møder i Næringslovkommissionen og i Folketingsudvalget, og man er nu kommet til det Resultat, at Brugsforeninger og Andelsforeninger i Stedet for Næringsbevis skal have et Legitimationsbevis, for hvilket der betales et mindre Vederlag af 40 Kr.; paa denne Maade vil Myndighederne i nogen Grad kunne føre Tilsyn og Kontrol med disse Virksomheder.

Et andet Spørgsmaal, til hvilket der har knyttet sig stor Interesse, angaar offentlige Institutioners — Stats- og særlig kommunale Institutioners — Adgang til at drive Næringsvirksomhed. Der har været stærke Kræfter fremme for at forsøge paa at spærre Vejen for Kommunerne til at sælge visse Produkter — væsentlig Produkter, de selv tilvirker. Jeg nærer ingen Tvivl om, at der i det private Erhvervsliv vilde være Kræfter nok til at foretage den Fordeling, den Omsætning, som nu foretages af de kommunale Institutioner, men jeg vil dog hævde, at det, saaledes som det ogsaa gennemføres i det foreliggende Lovforslag, er rigtigt, at de offentlige Myndigheder — Stat og Kommune — har Adgang til i vanskelige Tider, under alvorlige Kriser, at gribe regulerende ind paa bestemte Omraader. Det, der sælges af Kommunerne, er jo væsentlig Gas, Elektricitet, Koks og Brændsel i det hele, og for en meget stor Del af Befolkningen er det nødvendigt, at disse Livsformødenheder i en Nødssituation ikke bliver Genstand for Spekulation, men kan holdes nede i Pris, saaledes at selv de ringest stillede kan faa dem til en rimelig Pris.

Der har ogsaa i vide Kredse været stor Interesse for det Spørgsmaal, der knytter sig til Mesternavnet, og som særlig angaar Haandværkerne. Naar man læser vor Bys Næringshistorie, naar man i det hele taget tager læser Bøger og ser Teaterstykker fra gammel Tid, ser man jo, at Mesternavnet i gamle Dage, i den feudale Periode, førend den moderne Teknik indenfor Næringslivet kom frem, blev sat højt i Ære — og med Rette. Men dette Mesternavn er kommet i Forfald i den sidste Menneskealder, i Forfald, forstaaet saaledes, at enhver uden at have erhvervet sig Fagkundskab har kunnet købe et Haandværkerborgerskab og sælge Haandværkerfrembrin-

gelses uden selv at have Kendskab til Frembringelsen af dem, sælge, hvad andre har frembragt, under Navn af Mester et eller andet: Haandværksmester o. s. v. Dette Forhold foreslaas nu ændret, saa at den, der vil skilte med Mesternavnet, benævne sig Mester, maa bestaa en Prøve, der viser, at han har Færdighed i det Fag, hvori han søger Næring som Mester.

Paa Handelsnæringsens Omraade er der et Spørgsmaal, der har optaget en meget stor Tid under Forhandlingerne; det er Spørgsmaalet om, hvorvidt en næringsdrivende maa have mere end een Butik i samme Kommune. Lovforslaget foreslaar nu, at en næringsdrivende kun maa have een Butik i samme Kommune. Jeg har ikke, dèr hvor jeg har haft Adgang dertil — i Næringslovkommissionen og andre Steder — deltaget i Diskussionen herom, fordi jeg altid har betragtet den som en Strid om Kejserens Skæg. Thi vi ved jo, at de, der ønsker flere Butikker — det er der talrige Beviser paa —, søger den Mand eller Kvinde ud, som de ønsker til Leder af den paagældende Virksomhed, og de opretter saa Kontrakter, ifølge hvilke Lejeren af vedkommende Forretningslokale vel har Borgerskab, men i øvrigt intet ejer og intet Ansvar har ud over det at passe Forretningen forsvarligt og ordentligt. Gør vedkommende ikke det, saa søger den Virksomhed, der har vedkommende indirekte i sin Tjeneste, Assistance paa anden Maade eller Lokaler andre Steder i Nærheden. Men de, der har Tro paa, at det har nogen Betydning, har nu faaet deres Villie, og efter Lovens Bogstav kan altsaa en næringsdrivende ikke i Fremtiden faa Lov til at have mere end een Butik i den Kommune, hvor han bor.

Der har været ført lange Diskussioner om Omførsel af Varer, om personlig Henvendelse til private angaaende Varer. De ulykkelige Tider, vi gennemlever, har jo ført til, at man ved sin Stuedør har kunnet og stadig kan købe lige fra et Klaver og Malerier — om ikke af de største hollandske og andre Mestre — til Brevpapir og Sko- baand. Det er ganske naturligt, at saadanne Forhold maa skabe Irritation hos Næringslivets Repræsentanter, men det er ogsaa ganske naturligt — og jeg synes, det er al Ære værd —, at Mennesker, som er slaet ud af deres Erhverv, kæmper denne Kamp for at faa Lov til at leve Livet paa hæderlig Maade. Nu er der i det foreliggende Lovforslag sat bestemte Grænser for saadan personlig Henvendelse, saa at denne Omførsel af Varer kun maa omfatte